

Olimpiada de Matematică –etapa locală- Galați

11 februarie 2012

Clasa a XII-a

Barem de evaluare

- ◆ Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul maxim corespunzător.
- ◆ Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.

Nr. problemei	Soluție, rezolvare	Punctaj
	$\arctg \frac{1}{x} = \frac{\pi}{2} - \arctg x \Rightarrow \frac{1}{x} = \operatorname{tg} \left(\frac{\pi}{2} - \arctg x \right) \Rightarrow \frac{1}{x} = \operatorname{ctg} (\arctg x) \Rightarrow$ $\frac{1}{x} = \frac{1}{\operatorname{tg} (\arctg x)} (A).$	3p
	$\text{Fie } I = \int_{\frac{1}{4}}^4 \frac{(x+1) \cdot \arctg x}{x \cdot \sqrt{x^2+1}} dx = \int_{\frac{1}{4}}^4 \frac{x \left(1 + \frac{1}{x}\right) \cdot \left(\frac{\pi}{2} - \arctg \frac{1}{x}\right)}{x^2 \cdot \sqrt{1 + \frac{1}{x^2}}} dx$	1p
1.	<p>Notam $t = \frac{1}{x} \Rightarrow x = \frac{1}{t} \Rightarrow dx = -\frac{1}{t^2} dt$.</p> <p>Pentru $x = \frac{1}{4} \Rightarrow t = 4$;</p> <p>Pentru $x = 4 \Rightarrow t = \frac{1}{4}$;</p> $I = \int_{\frac{1}{4}}^4 \frac{(1+t) \cdot \left(\frac{\pi}{2} - \arctgt\right)}{t \cdot \sqrt{1+t^2}} dt = \frac{\pi}{2} \int_{\frac{1}{4}}^4 \frac{1}{t \cdot \sqrt{1+t^2}} dt + \frac{\pi}{2} \int_{\frac{1}{4}}^4 \frac{1}{\sqrt{1+t^2}} dt - \int_{\frac{1}{4}}^4 \frac{(1+t) \cdot \arctgt}{t \cdot \sqrt{1+t^2}} dt =$ $I = \frac{\pi}{2} \int_{\frac{1}{4}}^4 \frac{1}{t^2 \cdot \sqrt{1 + \frac{1}{t^2}}} dt + \frac{\pi}{2} \cdot \ln \left(t + \sqrt{1+t^2} \right) \Big _{\frac{1}{4}}^4 - I \Rightarrow$ $I = -\frac{\pi}{2} \cdot \ln \left(\frac{1}{t} + \sqrt{1 + \frac{1}{t^2}} \right) \Big _{\frac{1}{4}}^4 + \frac{\pi}{2} \cdot \ln \left(t + \sqrt{1+t^2} \right) \Big _{\frac{1}{4}}^4 - I \Rightarrow$ $2 \cdot I = \frac{\pi}{2} \cdot 2 \cdot \ln \frac{4 \cdot (4 + \sqrt{17})}{1 + \sqrt{17}} \Rightarrow I = \frac{\pi}{2} \cdot \ln \frac{4 \cdot (4 + \sqrt{17})}{1 + \sqrt{17}}.$	3p

	<p>Deoarece funcția f admite primitive, rezultă că există $G : (a, b) \rightarrow \mathbb{R}$, derivabilă și $G'(x) = f(x)$, $(\forall)x \in (a, b)$.</p> <p>Pe intervalul (a, x_0) avem $F'(x) = G'(x)$. Rezultă că $(\exists)k_1 \in \mathbb{R}$ astfel încât $F(x) = G(x) + k_1$, $(\forall)x \in (a, x_0)$.</p> <p>La fel $(\exists)k_2 \in \mathbb{R}$ astfel încât $F(x) = G(x) + k_2$, $(\forall)x \in (x_0, b)$.</p>	3p
2.	<p>Dar funcțiile F, G sunt continue în $x_0 \Rightarrow \lim_{\substack{x \rightarrow x_0 \\ x < x_0}} F(x) = F(x_0)$,</p> <p>$\lim_{\substack{x \rightarrow x_0 \\ x < x_0}} G(x) = G(x_0) \Rightarrow F(x_0) = G(x_0) + k_1$.</p> <p>La fel $F(x_0) = G(x_0) + k_2$. Rezultă $k_1 = k_2$.</p> <p>Asadar, $F(x) = G(x) + k$, $(\forall)x \in (a, b)$, $k_1 = k_2 = k$.</p> <p>Deci, $F = G + k$, de unde rezultă că F este o primitivă a funcției f.</p>	2p
	<p>b). Fie F o primitivă a funcției f.</p> <p>Atunci $f \cdot g = (F \cdot g)' - F \cdot g'$, F este continuă, g' este continuă, deci $F \cdot g'$ are primitive, deci $f \cdot g$ are primitive.</p>	2p
3.	<p>a).</p> $\int_a^b x \cdot f(x) dx \leq \int_a^b x \cdot f(b) dx = f(b) \cdot \int_a^b x dx =$ $= \frac{b^2 - a^2}{2} \cdot f(b) \leq (b^2 - a^2) \cdot f(b) \leq b^2 \cdot f(b) - a^2 \cdot f(a)$	4p
3.	<p>b).</p> $\int_a^b f(x) dx = 0 \Rightarrow F(a) = F(b) \xrightarrow{T.Rolle} (\exists)c \in (a, b) \text{ astfel încât}$ $F'(c) = 0 \Rightarrow f(c) = 0$ <p>Din $a < c < b$ și f descrescătoare $\Rightarrow f(a) > f(c) > f(b)$</p> $\Rightarrow f(a) > 0 > f(b) \Rightarrow f(a) \cdot f(b) < 0.$	3p
4.	<p>$G = 3n + 1 \Rightarrow x^{3n+1} = e$, $(\forall)x \in G$.</p> <p>$a^{3n+1} = e \Rightarrow a^{3n} = a^{-1} \Rightarrow a = (a^{3n})^{-1} \Rightarrow a^2 = (a^{-1})^{6n}$. Luam $x = (a^{-1})^{2n}$.</p> <p>Daca $x^3 = a^2$, $y^3 = a^2 ^n \Rightarrow x^{3n} = y^{3n} \Rightarrow x^{-1} = y^{-1} \Rightarrow x = y$.</p>	4p

	<p>Din f endomorfism de grupuri</p> $\Rightarrow (xy)^n = x^n \cdot y^n \Rightarrow (yx)^{n-1} = x^{n-1} \cdot y^{n-1} \Big ^n \Rightarrow (yx)^{n^2-n} = x^{n^2-n} \cdot y^{n^2-n}. \quad (1)$ <p>Dar $x^{n^2-n-1} = e \Rightarrow x^{n^2-n} = x; (1) \Leftrightarrow yx = xy$. Deci G este grup abelian.</p>	3p
--	--	-----------